

โครงการ การสำรวจปริมาณยาต้านจุลชีพตกค้างในไข่ของประเทศไทยปี 2560

โดย สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ข้อมูลทั่วไป

ยาต้านจุลชีพ หมายถึง สารที่ออกฤทธิ์ต่อการเจริญเติบโต และมีฤทธิ์ด้านการเพิ่มจำนวนหรือการมีชีวิตของจุลชีพที่จะทำให้เกิดโรครุนแรงในร่างกายมนุษย์และสัตว์

ผลกระทบต่อสุขภาพ

มีพิษต่อตับและไต มีข้อห้ามใช้กับผู้ป่วยที่มีภาวะตับทำงานผิดปกติ สตรีตั้งครรภ์ มีความเป็นพิษต่อทารกในครรภ์ ก่อให้เกิดผลไม่พึงประสงค์ เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน ผื่นหนังอักเสบ และอาจมีผลต่อเชื้อขนาดเล็ก (Microflora) ในลำไส้ของคน ทำให้ส่งผลเสียต่อสุขภาพ นอกจากนี้ยาดังกล่าวอาจมีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ทำให้เกิดอาการแพ้ยาและการดื้อยาได้

ขอบข่าย

ชนิดตัวอย่าง ไข่ไก่จากฟาร์มระบบปิด 49 ตัวอย่าง จากฟาร์มระบบเปิด 46 ตัวอย่าง และไข่เป็ดจากฟาร์มระบบเปิด 12 ตัวอย่าง รวม 107 ตัวอย่าง

สถานที่เก็บตัวอย่าง

- ไข่ไก่และไข่เป็ดจากฟาร์มที่ขึ้นทะเบียนหรือแหล่งผลิตรายย่อยทั่วประเทศ (อ้างอิงแหล่งผลิตไข่ไก่และไข่เป็ด จากทะเบียนฟาร์มมาตรฐานไข่ไก่ เป็ดไข่ จากสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์) จาก 33 จังหวัด

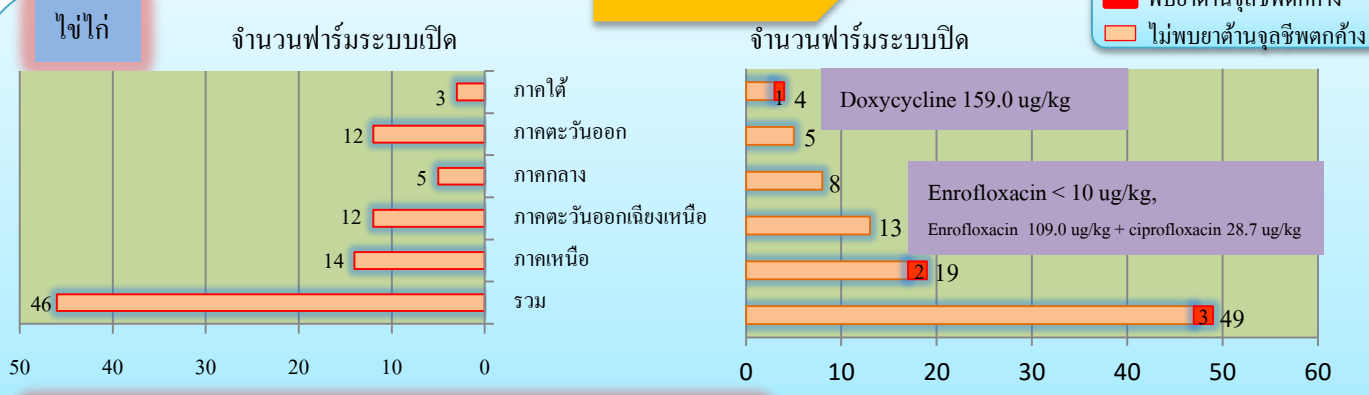
รายการตรวจวิเคราะห์

- ยาต้านจุลชีพตกค้าง จำนวน 6 กลุ่ม 49 ชนิด

ควิโนโลน	12 ชนิด	ซัลโฟนาไมด์	16 ชนิด
เบต้าแลคแตม	9 ชนิด	แมคโครไลด์	5 ชนิด
เตตราไซคลิน	4 ชนิด	แอมเฟนิคอล	3 ชนิด

ฟาร์มระบบเปิด ฟาร์มที่มีโรงเรือนสร้างในลักษณะเปิด โดยให้อากาศภายนอกสามารถเข้าสู่ได้ตามธรรมชาติ
ฟาร์มระบบปิด ฟาร์มที่มีระบบการเลี้ยงแบบควบคุมดูแลสิ่งทีอาจเป็นพาหะไม่ให้มีโอกาสนำเชื้อโรคเข้าสู่ได้ โดยอาจเป็นระบบปิดแบบ Evaporation cooling system (ระบบระบายอากาศที่ใช้ความเร็วลมร่วมกับการระเหยของน้ำ) หรือไม่ก็ได้

ผลการดำเนินการ

ไข่เป็ดทุกตัวอย่างตรวจไม่พบยาต้านจุลชีพตกค้างทั้ง 6 กลุ่ม 49 ชนิด

สรุป

สถานการณ์การตรวจพบยาต้านจุลชีพตกค้างในไข่ของประเทศไทยอยู่ในระดับร้อยละ 2.8 โดยพบ doxycycline, enrofloxacin และ ciprofloxacin ในไข่ไก่ ซึ่งประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมาย อ้างอิงข้อกำหนดของสหภาพยุโรป กำหนดมิให้ใช้ยา doxycycline และ enrofloxacin ในสัตว์ที่ผลิตไข่สำหรับการบริโภคของมนุษย์